bazı belirli koşullara tabi olsa da, bir hukuki etki doğurmayabilecektir. Prensipte *de jure* olarak bir yandan **ön karar prosedürü** çerçevesinde verilen geçersizlik ve yorum kararları sadece havale eden ulusal mahkemeyi bağladığı için sadece davanın tarafları için etkilidir, diğer yandan da **hukuka aykırılık def'i** çerçevesinde verilen karar AB tasarrufunu iptal etmez ve sadece taraflar için uygulanamazlık etkisine sahiptir. Ancak, hukukilik, hukuki kesinlik ve AB hukukunun yeknesak ve tekbiçim uygulanması ilkeleri itibariyle hem **Adalet Divanı** tarafından dile getirilen şekliyle önceki ön kararlarının diğer **ulusal mahkemeler** tarafından emsal niteliğinde dikkate alınması talebi neticesinde ön kararların, hem de hukuka aykırılık def'i çerçevesinde hukuka aykırılığı tespit edilen tasarrufa ilişkin kararların ilgili tasarrufu iptal etmemesi ve sadece taraflara ilişkin uygulanamazlığını temin etmesine rağmen, taraflar arasındaki ilişkinin ötesine geçerek *de facto* olarak fiiliyatta herkes için etki doğurma kapasitesine yaklaştığının ve hatta bu niteliği taşıdığının vurgulanması gerekir.

HICP-Uyumlaştırılmış Tüketici Fiyatları Endeksi (Harmonized Index of Consumer Prices)

–Gülçin GÜREŞÇİ–

HICP, **Avrupa Merkez Bankası** tarafından kullanılan en önemli enflasyon göstergesidir. Uyumlaştırılmış Tüketici Fiyatları Endeksi, **Avrupa İstatistik Ofisi** (**Eurostat**) tarafından yayınlanır. Bu, Avrupa Merkez Bankası için hedef enflasyon göstergesidir. Uyumlaştırılmış Tüketici Fiyatları Endeksinin amacı enflasyonu para kullanarak yapılan gerçek işlemlere dayanarak ölçmektir. Fakat parasal işlemler tanımı çok geniştir ve bu nedenle bu işlemler tüketim mal ve hizmetleri ile ilgili işlemlerle sınırlandırılmıştır. Uyumlaştırılmış Tüketici Fiyatları Endeksi sadece piyasa işlemlerini kapsamakta, faiz oranlarını veya faiz maliyetlerini içermemektedir. Uyumlaştırılmış Tüketici Fiyatları Endeksi yabancıların ülkedeki harcamalarını içerirken yerleşiklerin yurtdışındaki harcamalarını içermez. Uyumlaştırılmış Tüketici Fiyatları Endeksi, yeni malları içermez çünkü yeni bir malı iki ya da üç dönem öncesi ile kıyaslamak mümkün değildir. Literatürde yapılan çalışmalar döviz kuru dalgalanmalarının Uyumlaştırılmış Tüketici Fiyatları Endeksini etkilediğini göstermektedir. Bu nedenle Avrupa Merkez Bankası eğer ki fiyat istikrarını hedefliyorsa döviz kurlarındaki değişime dikkat etmek zorundadır. Uyumlaştırılmış

Tüketici Fiyatları Endeksini etkileyen bir diğer değişken de dolaylı vergilerdir. Yapılan çalışmaların önemli bir çoğunluğu göstermektedir ki dolaylı vergiler Uyumlaştırılmış Tüketici Fiyatları Endeksini arttırmaktadır.

Okuma Listesi

Diewert, E. "Harmonized Indexes of Consumer Prices: Their Conceptual Foundations", *European Central Bank Working Paper Series*. No 130, 2002, s. 1-43.

Hüfner, F. P. ve Schröder, M. "Exchnage Rate Pass-Through to Consumer Prices: A European Perspective". *Centre for European Economic Research Discussion Paper*. 2(20), 2002 s. 1-26.

Koutsouvelis, P. ve Papastathopoulos, A. "The Effects of Indirect Taxes on Consumer Prices: Empirical Evidence for Grece". *Advances in Management and Applied Economics*. 3(1), 2013, s. 61-76.

Hırvatistan (Croatia)

–Yeliz ŞAHİN–

Avrupa Birliği'nin (AB) en genç üyesi Hırvatistan'ın başkenti Zagreb'dir. Nüfusu 4.058.165, yüzölçümü 56.594 km²'dir. **İstikrar ve Ortaklık Süreci**'nin bir parçası olarak AB ve Hırvatistan arasında 2001 yılında İstikrar ve Ortaklık Anlaşması imzalanmıştır. (Bkz. **İstikrar ve Ortaklık Anlaşmaları**) Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi'yle (International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia-ICTY) işbirliği bakımından yaşanan sorunlar, İstikrar ve Ortaklık Anlaşması'nın onay sürecinin askıya alınmasına yol açmıştır. Savaş suçu zanlılarının yakalanması ve Mahkeme'ye teslim edilmesi konusunda yaşanan gecikmeler, Hırvatistan'ın AB ile bütünleşme sürecinde aksamalara neden olmuştur. İstikrar ve Ortaklık Anlaşması, 1 Şubat 2005'te yürürlüğe girmiştir.

Hırvatistan Şubat 2003 tarihinde AB'ye üyelik başvurusunda bulunmuş, **Avrupa Komisyonu** görüşünde, Hırvatistan'ın **Kopenhag** (siyasi) **Kriterleri** ve İstikrar ve Ortaklık Süreci kapsamındaki koşulları karşıladığını teyit ederek Hırvatistan ile **katılım müzakereleri**ne başlanmasını tavsiye etmiştir. Hırvatistan 17-18 Haziran 2004 tarihli AB Liderler Zirvesi'nde, **aday ülke** ilan edilmiş ve müzakerelere 2005 başında başlanmasına karar verilmiştir. 17 Mart 2005'te başlanması beklenen katılım müzakereleri, Hırvatistan'ın ICTY ile yeterince işbirliği yapmadığı gerekçesiyle ertelenmiştir. ICTY Başsavcısı Carla del Ponte'nin, Hırvatistan'ın Mahkeme ile eksiksiz işbirliği yaptığını belirten raporunun ardından Hırvatistan, 3 Ekim 2005 tarihinde katılım müzakerelerine başlamıştır. Savaş suçu zanlısı eski Hırvat General Ante Gotovina'nın Aralık 2005'te ICTY'ye teslim edilmesiyle bu konudaki sorunlar ortadan kalkmıştır.